

JAGMA OKO VUKOVARSKOG SLUCAJA

Author: IWPR
ICTY

Glavna tuziteljica zatrazila je da jedno osjetljivo sudjenje bude prepusteno lokalnom sudstvu – ali nije precizirala bi li domacin procesa trebalo da bude Srbija ili Hrvatska

Haski su tuzioci ovoga tjedna zatrazili od Tribunala da slucaj takozvane “vukovarske trojke” prepusti lokalnim sudovima u Srbiji ili Hrvatskoj.

I hrvatska i srpska vlada smjesta su izrazile zelju da slucaj bude prosljedjen bas njima – cime su izazvale i strah da bi konacna odluka Tribunala mogla dovesti u pitanje rezultate visegodisnje diplomacije i prouzrokovati ozbiljnije politicke tenzije izmedju doskora ratujucih drzava.

Trojicu nekadasnjih oficira jugoslavenske vojske – Miroslav Radic, Veselin Sljivancanin i Mile Mrksic – tereti se za ubojstvo 264 osobe hrvatske i drugih nesrpskih nacionalnosti, koje su se, u trenutku kada su srpske snage u studenom/novembru 1991. zauzele Vukovar, zatekle u gradskoj bolnici.

Zrtve je prvo zarobila vojska, a potom su autobusima prevezene na obliznju farmu Ovcara, gdje su ih pogubili pripadnici srpske teritorijalne obrane i razlicitih paravojnih grupa. Radilo se o bolnickom osoblju, pacijentima i ratnim zarobljenicima.

Optuzenike se tereti da su nadzirali razdvajanje i prijevoz zrtava iako su znali – ili bar postoji osnovana sumnja da su znali – kakva ih sudbina ceka. Sva trojica su se izjasnili kao nevini.

Pravilom 11bis Statuta Tribunala predvidjeno je da slucajevi nizeg i srednjeg ranga – kakav je i vukovarski – mogu pod odredjenim uvjetima biti prepusteni lokalnim sudovima. Takva je mjera zamisljena u cilju ostvarivanja izlazne strategije, koja podrazumijeva završavanje svih sudjenja do isteka 2008. i zatvaranje Tribunala dvije godine kasnije.

U zahtjevu koji je uputila Tribunalu, glavna tuziteljica Karla del Ponte (Carla Del Ponte) napominje kako po njenom misljenju postoje “podjednako dobri” argumenti u prilog prepustanja slucaja Hrvatskoj ili Srbiji.

Ona je naglasila da bi, s obzirom na pravilo po kojem mjesto sudjenja treba biti “sto blize samim zrtvama”, izbor Hrvatske – u kojoj su se spomenuta ubojstva i odigrala – bio potpuno opravdan. Takodjer je konstatirala kako je hrvatsko sudstvo sposobno za pravedno sudjenje – sto je inace jedan od glavnih preduvjeta za prepustanje postupaka.

S druge strane, sva trojica optuzenika su uhapsena ili su se predala na srpskoj teritoriji – pa bi slucaj mogao biti prepusten i Beogradu.

Del Ponteova je ukazala i na cinjenicu da su srpski tuzioci pred nedavno osnovanim Posebnim vijećem za ratne zlocine Okruznog suda u Beogradu vec pokrenuli postupak protiv navodnih neposrednih pocinilaca masakra u Ovcari.

Otuda bi prepustanje vukovarskog slucaja Srbiji bilo u skladu s principom po kojem bi optuzenicima koje se tereti za isti zlocin trebalo suditi pred istim sudom. Del Ponteova je dodala i kako je “uvjerena” da bi se,

ukoliko bi mu slučaj bio prepusten, Beograd svakako ponasao u skladu s medjunarodnim sudskim standardima.

Haski ce suci pazljivo odmjeriti argumente u prilog oba stava i donijeti konacnu odluku. Medjutim, to bi moglo i potrajati. Sljedeceg bi tjedna, uostalom, trebalo biti održano i saslanje o prvom prepustanju jednog haskog slucaja balkanskim sudovima: rijec je o Mirku Norcu i Rahimu Ademiju, pri cemu su zahtjev da im kao hrvatskim generalima bude sudjeno pred domacim sudom tuzioci podnijeli prije otprilike sest mjeseci.

Cim su culi za prijedlog Del Ponteove, ministri pravosudje Srbije i Hrvatske pokazali su zainteresiranost za preuzimanje vukovarskog slucaja.

U telefonskom intervjuu za IWPR, hrvatska je ministrica pravosudja Vesna Skare-Ozbolt izjavila kako njena zemlja smatra da su vukovarska ubojstva "najtezi zlocin koji je pocinjen na hrvatskoj teritoriji", te da stoga postoje "apsolutno svi argumenti u prilog tome da Hrvatska dobije taj slucaj". No, priznala je i da ce konacna rijec ipak biti prepustena haskim sucima.

Srpski je pak ministar pravde bio znatno otvoreniji. Naime, Zoran Stojkovic je lokalnim medijima izjavio kako "nema nikakve sumnje da bi [vukovarski] slucaj trebalo da bude prosljedjen [srpskom] sudstvu".

On je upozorio da bi se prepustanje ovog procesa Hrvatskoj negativno odrazilo na ionako slabu suradnju beogradskih vlasti sa sudom Ujedinjenih naroda, jer bi prakticno prisililo vladu da prekrsi vlastite zakone. Postojeci propisi zabranjuju izrucenje gradjana stranim sudovima; no, prema tumacenju srpske vlade tom odredbom nije obuhvacen i Tribunal, kojem je - kao organu UN-a, a ne neke pojedine drzave - ipak moguće predati osumnjicene.

Intenzitet i brzina reakcije obaju drzava pokazuju koliki se politicki znacaj pridaje vukovarskom slucaju. Stovise, jedan inozemni posmatrac, koji je zelio ostati anonimn, izjavio je za IWPR da doticno sudjenje prijeti da ozivi potmul animozitet izmedju dva susjeda.

Dokora su na racun obaju zemalja izricane kritike zbog nacina na koji su u njima bili procesuirani ratni zlocini.

Hrvatska vlada jos uvijek nije izrucila Tribunalu generala Antu Gotovinu - uslijed cega ce, po svemu sudeci, doci i do usporavanja pregovora o pristupanju Evropskoj Uniji.

Proteklih je godina Hrvatsku kritizirala i Organizacija za evropsku sigurnost i suradnju (OESS): povod je bila ocigledna pristrasnost na sudjenjima Srbima koji su optuzeni za ratne zlocine pocinjene nad Hrvatima.

Medjutim, u medjuvremenu je u tom pogledu doslo do napretka: imenovane su kvalificiraniji i nepristrasniji suci, dok je vrhovni sud u nekoliko slucajeva donio odluku o ponistenju spornih presuda.

Vodeci hrvatski ekspert za suradnju s Tribunalom, Ivo Josipovic, izjavio je za IWPR da je drzavno pravosudje svakako spremno za preuzimanje slucajeva koji se po svom obimu i slozenosti mogu mjeriti sa sudjenjem za vukovarski zlocin.

Istu ocjenu je proteklog tjedna iznijela i glavna tuziteljica, koja je naglasila da su hrvatske vlasti jamcile da ce trojici optuzenika biti sudjeno posteno, te da bi se u to mogao dodatno uvjeriti i OESS, koji ce nastaviti

nadzirati sudjenja za ratne zlocine pred hrvatskim sudovima.

Na drugoj strani, iako srpska vlada insistira da se sudjenja za ratne zlocine odvijaju pred domacim sudovima, na racun tamosnjeg sudstva i dalje stizu kritike zbog ociglednog izbjegavanja da se pred lice pravde izvedu pocinioci najviseg ranga.

Smatra se da se u Srbiji jos uvijek skriva skoro 20 odbjeglih optuzenika. Osim toga, nedavno su bezuspjesno okoncana dva veoma znacajna kaznena postupka po optuzbama za ratne zlocine pocinjene na Kosovu i na granici s Bosnom, cime su i dodatno podstaknute sumnje u to da je Srbija spremna suociti se s vlastitom prosloscu.

Pa ipak, mnogi promatraci tvrde da sudjenje egzekutorima s Ovcare predstavlja dovoljno jasan signal da bi Srbija bila sposobna suditi i trojici oficira jugoslavenske vojske koji su optuzeni da su naredili taj masakr.

U podnesku u kojem je predlozila prepustanje slucaja, Del Ponteova je potvrdila da su njene beogradske kolega kadre procesuirati ovaj slucaj "u skladu s medjunarodno potvrđenim pravnim standardima".

U Beogradu su lokalni i inozemni posmatraci suglasni da se sudjenje za Ovcaru odvija uz postovanje svih profesionalnih normi.

Doduse, pojedinci upozoravaju kako prvobitno odbijanje tuzilastva da svjedoke i optuzene ispita o bilo cemu sto bi s doticnim zlocinom moglo povezati bilo kog oficira jugoslavenske vojske pokazuje da bi sudjenje "trojci" u Beogradu ipak bilo rizicno.

Jedan medjunarodni promatrac izjavio je za IWPR: "Sudjenje vukovarskoj trojci bilo bi drugacije [od sudjenja za Ovcaru], jer se radi o optuzenicima drugacijeg profila.

"Govorimo o oficirima [Jugoslavenske Narodne Armije, JNA], koji [se dozivljavaju kao] simbol bivse jugoslavenske vojske, a ona jos uvijek uziva postovanje izvjesnih slojeva drustva."

U svom prosllostjednom saopcenju, beogradski Fond za humanitarno pravo (FHP), kao organizacija koja prikuplja podatake o srpskim ratnim zlocinima, konstatira da bi tuzioci trebalo i dodatno da se potrudu kako bi "uklonili i posljednju sumnju" da su u stvari angazirani na "politickom zadatku obrane imidza jugoslavenske vojske i zastite njenih oficira od kaznene odgovornosti".

Kako javlja hrvatska novinska agencija HINA, neki od rodjaka zrtava zlocina u Ovcari beogradsko sudjenje vide kao "farsu", ali ne zbog bilo kakve pristrasnosti sudaca ili advokata, nego prije svega zbog necega sto oni sami dozivljavaju kao nepostenje velikog broja izvedenih svjedoka.

Ali usprkos svim sumnjama, neki promatraci tvrde da bi se eventualno sudjenje trojici u Srbiji zapravo veoma pozitivno odrazilo na zbivanja u citavoj regiji.

"Sudjenje optuzenicima za ratne zlocine u zemlji ciji su oni drzavljeni predstavlja najbolji nacin da se poruka o onome sto se u stvari dogodilo posalje i buducim generacijama", izjavio je jedan inozemni promatrac za IWPR.

S takvim se stavom ovoga puta slaze i poslovicno skeptichni FHP. “Ukoliko se ponude jamstva da ce sudjenje biti pravedno, svjedoci ce dozivjeti vecu satisfakciju [ako se bude sudilo u Beogradu]”, izjavio je jedan od njegovih predstavnika.

“Ukoliko srpski sud bude u stanju donijeti presudu koju bi i zrtve dozivjele kao pravednu, time bi bio nacinjen i korak ka pomirenju.

“[Ali, ukoliko presuda ne bude takva] bio bi to znak da tuzioci za ratne zlocine nece biti u stanju izboriti se ni s ostalim zlocinima koji su pocinjeni u ime srpskog naroda.”

Ana Uzelac je voditeljica projekta IWPR-a u Hagu. U pisanju izvjestaja sudjelovali su Goran Jungvirth iz Zagreba i Daniel Sunter iz Beograda.

Location: [Serbia](#)
[Kosovo](#)
[Croatia](#)
[Bosnia and](#)
[Herzegovina](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/jagma-oko-vukovarskog-slucaja>